

Pensionärsrådet

Minnesanteckningar
Sammanträdesdatum
2025-05-15

Plats och tid:	Martinsonsalen, den 15 maj 2025, klockan 09:15-11:55 Mötet ajourneras för fika 10:00-10:20
Närvarande ledamöter:	Christel Hammar Malmgren (M), <i>ordförande</i> Ann-Charlotte Johansson (C) Jane Afredus (KD) Styrbjörn Gustavsson, SPF Anitha Fredriksson, SPF Christel Svensson, SKPF Ingrid Liljedahl, SKPF
Tjänstgörande ersättare:	Teo Zickbauer (S) – tjänstgör för Christina Mattisson (S) §§ 7-13 Ewa-Stina Johansson (KD) – tjänstgör för Robert Lindén (SD) Gun Ohlsson, PRO – tjänstgör för Bernt Johnsson, PRO
Frånvarande ledamöter:	Christina Mattisson (S) Robert Lindén (SD) Bernth Johnsson, PRO Birgitta Jönsson, PRO
Närvarande ersättare:	Arne Persson (C) Tommy Larsson (V)
Övriga närvarande:	Robert Lindén (SD), regionstyrelsens ordförande (§ 1) Magnus Arvidsson (M), ordförande regionstyrelsens serviceutskott (§ 12)
Tjänstepersoner:	Mirja Rasmusen, tf kanslichef Ann-Cathrine Sjöström, ekonomichef (§ 9) Monica Magnusson, ekonomidirektör (§ 9) Tina Olsson, tf programledare (§ 10) Lisa Carlsson, projektledare (§ 10) Miriam Hansen, projektledare (§ 10) Christina Wieslander, projektledare (§ 11) Christina Hallberg, projektledare (§ 11) Åsa Rasmussen, beredningssekreterare

Underskrifter: Sekreterare _____ Paragraf 7 - 17
 Åsa Rasmussen

Ordförande _____
 Christel Hammar Malmgren (M)

Innehållsförteckning

Mötets öppnande och inledning	§ 7/25
Kort information från ansvarig tjänsteperson	§ 8/25
Hälso- och sjukvårdens årsbokslut 2024	§ 9/25
Omstarten för framtidens sjukhusområde och Strategisk lokalförsörjningsplan för Karlskrona sjukhusområde – information om samverkan	§ 10/25
Mission: äldres psykiska hälsa – återkoppling	§ 11/25
Trossö vårdcentral, lägesrapport	§ 12/25
Karlshamns akutmottagning – vem kan söka dit etc	§ 13/25
Skyltning Blekingesjukhuset – otydligheter pga ombyggnationer, information	§ 14/25
Korttidsparkering Karlshamn, information	§ 15/25
Nästa sammanträde 18 september	§ 16/25
Information	§ 17/25

§ 7/25

Mötets öppnande och inledning

Ordförande Christel Hammar Malmgren (M) hälsar alla välkomna och förklarar mötet för öppnat.

Pensionärsrådet får en kort sammanfattning av regionstyrelsens ordförande Robert Lindén (SD) kring läget med regiondirektören Anders Johanssons samt biträdande regiondirektör Linda Hulténs sjukskrivningar och att regionen därmed har aktiverat en särskild krisledning. Under tiden som ingen regiondirektör är på plats faller beslutsmandatet på regionstyrelsen. Krisledningen arbetar nu med att ta fram en nulägesbild.

§ 8/25

Kort information från ansvarig tjänsteperson

Mirja Rasmusen, tf kanslichef och ansvarig tjänsteperson för pensionärsrådet informerar kort om:

- Hörslingan i Martinsonsalen är nu justerad, den var inte fullt fungerande på förra mötet.
- Ny ordinarie kanslichef är rekryterad och börjar den 2 juni. Han heter Marcus Kindahl och kommer närmast från en stabschefsstjänst på Kalmar kommun. Som kanslichef kommer han vara ansvarig tjänsteperson för pensionärsrådet.
- Konjunkturläget. Rådet tipsas om att på region Blekinges hemsida söka på ”konjunkturläget” i sökrutan och där samlas underlag som ger en bild av utvecklingen i Blekinge.

§ 9/25

Hälso- och sjukvårdens årsbokslut 2024 och statsbidrag

Pensionärsföreningarna har till detta möte önskar svar på nedanstående:

Lägesrapport över regionens ekonomi, gärna redovisad klinikvis med jämförande statistik rörande budget, under- eller överskott och inflation de senaste två åren. Hur har statsbidraget på 97 miljoner som skulle öronmärkas till att förstärka hälso- och sjukvården nyttjats?

Ann-Cathrine Sjöström, ekonomichef hälso- och sjukvården går igenom årsbokslutet för 2024.

Indikator	Ingångsvärde	Målvärde 2024	Utfall 2024	Måluppfyllelse
Budgetföljksamhet, kr	- 433 mnkr	Budgetföljksamhet	- 489 mnkr	Otillfredsställande
Nettokostnadsutveckling, %	10,95%	Lägre nettokostn. utv. Jmf med 2023	5,22%	Tillfredsställande
Verksamhetens kostnader inhyrd personal	8,75%	Lägre utfall jmf med 2023	7,18%	Tillfredsställande

Utfall jämfört med prognos 2024

Lämnad prognos i augusti	-514 mnkr
Utfall 2024	- 489 mnkr

Förändring prognos, augusti jmf utfall 2024

- Högre statsbidrag för vårdplatser och AT/BT-tjänster
- Högre intäkter såld vård
- Lägre kostnader egen personal
- Högre kostnader inhyrd personal
- Högre kostnader köpt vård
- Högre kostnader läkemedel

Monica Magnusson, ekonomidirektör beskriver bakgrunden kring det statsbidrag, även kallat sektorbidrag som utlystes av regeringen i mars 2024 och som för Region Blekinges del blev 97 miljoner kronor.

Bakgrunden till sektorbidraget var inflationen och de ökade pensionskostnaderna, som drabbade regionerna extra hårt då de har höga lönekostnader. Syftet med bidraget var att undvika generella uppsägningar av sjukvårdspersonal. Region Blekinge har därför använt det för att dämpa delar av underskottet inom hälso- och sjukvården.

§ 10/25

Omstarten för framtidens sjukhusområde och Strategisk lokalförsörjningsplan för Karlskrona sjukhusområde – information om samverkan

Lisa Carlsson, projektledare, Miriam Hansen, projektledare och Tina Olsson, tf programledare presenterar sig. De presentationer de visar kommer skickas ut i efterhand.

Med ett program menas flera projekt och sammanhörande verksamhetsförändringar som behöver koordineras för att uppnå ett effektmål.

Lisa Carlsson och Miriam Hansen informerar rådet om den strategiska lokalförsörjningsplanen för Karlskrona sjukhusområde och information om samverkan. Det har under våren varit fokus på den interna samverkan men steg kommer nu tas för även extern samverkan, och samverkansmöten kommer kallas till under hösten 2025.

Rådet tackar för informationen och inbjudan att vara med i referensgrupp.

Rådet diskuterar deltagandet i referensgrupp och kommer överens om att utöver Christel Hammar Malmgren (M) som ordförande i pensionärsrådet får de övriga tre pensionärsföreningarna inom sig utse 4-5 personer som vill vara med i denna referensgrupp.

Namnen på de utsedda skickas till Åsa Rasmussen, beredningssekreterare som förmedlar dem vidare till projektledarna.

§ 11/25

Mission: äldres psykiska hälsa – återkoppling

Christina Wieslander och Christina Hallberg, projektledare för projektet Kraftsamlingen för äldres psykiska hälsa i Blekinge.

Projektet startade 1 november 2023 och avslutas vid årets slut 2025. Projektledarna går igenom det som genomförts inom projektet under den här tiden fram till idag. I Blekinge har det hållits så kallade kraftsamlingsträffar samt digitala frukostseminarier där målet varit:

- att utforska möjligheter och utmaningar tillsammans
- lära av erfarenheter och omsätt initiativ
- integrera lärdomar, fördjupa och gå till handling.

Presentationen som visas på mötet skickas i efterhand ut till alla i rådet.

Rådet tacka för informationen.

§ 12/25

Trossö vårdcentral, lägesrapport

Pensionärsföreningarna har till detta möte önskat en lägesrapport kring Trossö vårdcentral.

Magnus Arvidsson(M), regionråd och ordförande i regionstyrelsens serviceutskott redovisar de politiska beslut som fattats i ärendet de senaste åren och att politikens beslut nu är att inte bygga något nytt - utan att se över möjligheterna att hyra externa lokaler.

En RFI (request of information) har gått ur för intressenter att svara på och flera sådan har inkommit och ska nu vägas mot varandra.

Det är av största vikt att lokalerna är ändamålsenliga, tillgängliga och flexibla så att man kan skala upp och skala ner efter behov. De krav som ställs framgår i bilaga till Hälsovalsboken. Frågan hanteras skyndsamt, men det tär viktigt att det blir rätt och att situationen för personalen på Trossö vårdcentral kan lösas.

Rådet tackar för informationen.

§ 13/25

Karlshamns akutmottagning – vem kan söka dit etc.

Pensionärsföreningarna har till detta möte önskar svar på nedanstående:

Kriterierna för att få söka till Karlshamns akutmottagning samt öppettider behöver tydliggöras för allmänheten.

Skriftligt svar förmedlas till pensionärsrådet från hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Svaret presenteras här.

Gällande frågan om Kriterier för att söka till Karlshamns akutmottagning (1) och öppettiderna behöver kommuniceras till allmänheten (2)

1. Beträffande Akutmottagning i Karlshamn

Vi börjar med att informera om att det finns ingen akutmottagning i Karlshamn, det har inte funnits på ca 9 år.

Det finns som är en akutavdelning (AKA). Akutavdelningen har inte någon öppen mottagning som patienten kan åka direkt till. Utan antingen:

- remitteras patienten dit via primärvårdsläkare på vårdcentralen eller på jourcentralen. Jourcentralen är den kvälls- och helgöppna mottagning motsvarande en vårdcentral som håller öppet när ordinarie vårdcentral är stängd, eller
- remitteras patienten dit av läkare på läkarbilen, eller
- körs patienten dit vid en akut ambulansinsats där ambulanspersonalen bedömer att AKA är rätt vårdnivå.

AKA, som är en slutenvårdavdelning, har som uppdrag att bedöma och övervaka patienter efter beslut av läkare eller ambulanspersonal. Denna bedömning och avvägning kan enbart göras av medicinskt kunnig personal, inte av den enskilde patienten. AKA har alltså inte samma roll som akutmottagningen i Karlskrona.

Akutmottagningen i Karlskrona är en fullvärdig akutmottagning med tillgång till anestesi, operation, intensivvård mm. och har som sådan ett uppdrag för hela länet. Efter medicinsk bedömning sker prioritering efter medicinskt behov och hur tidskritiskt tillståndet är, det vill säga tillstånd som behöver ett snabbt omhändertagande för att patienten inte ska skadas eller avlida.

Hur vet jag när jag ska söka vård på akutmottagningen i Karlskrona?

Vid plötsligt uppkomna svåra symtom, som till exempel andfåddhet, bröstsmärta, svår buksmärta som du inte haft tidigare. Det kan också röra sig om neurologiska symtom, det vill säga om du plötsligt får svårt att tala eller röra dig, då kan det vara tecken på stroke.

Det kan också handla om svårare skador, som djupa sår som inte slutar blöda eller vid misstanke om benbrott.

När ska jag inte vända mig till akutmottagningen i Karlskrona?

Du ska inte vända dig till akutmottagningen vid långvariga tillstånd, som har varat mer än en vecka. Det är inte ovanligt att man kommer till akuten med till exempel kännningar i bröstet som har pågått i flera månader. Då är det bättre att söka vård på en vårdcentral eller jourcentral som är rustad för att hantera de flesta vanliga åkommor eller skador. Samma sak gäller vid långsamt fortskridande symtom.

2. Beträffande Öppettider behöver kommuniceras till allmänheten

I Karlshamn finns den västra länsdelens s.k. jourcentral (se enkel definition ovan). Den är öppen vardagar kl. 17.00-21.00 och helgtid kl. 10.00-19.00 och ersätter vårdcentralerna som håller stängt dessa tider. Den bemannas av specialister i allmänmedicin, sjuksköterskor och undersköterskor och hanterar uppkomna primärvårdsbehov som inte kan vänta till vårdcentralen öppnar. Det är alltid bäst att via 1177.se kontrollera öppettiderna, då de till exempel under större helger kan variera.

AKA är däremot öppen dygnet runt årets alla dagar, precis som övriga slutenvårdsavdelningar.

Regionen genomför, för andra gången på ca 2,5 år, nu under våren en stor kampanj ”Så söker du vård i Blekinge”, där vi förklarar vika olika vägar som finns för invånaren att söka vård och när de lämpar sig bäst. Huvudbudskapen i kampanjen är:

Så söker du vård i Blekinge

1177 - råd om vård och hälsa dygnet runt

- Alla sjukdomar och besvär kräver inte vård. Många besvär kan du behandla eller lindra på egen hand. På 1177.se hittar du information om sjukdomar och behandlingar. Du kan också logga in och använda våra e-tjänster. Du hittar också kontaktuppgifter till vården.
- Om du är osäker på dina symtom och om du behöver söka vård, ring 1177 för sjukvårdsrådgivning, dygnet runt, året runt. En sjuksköterska bedömer ditt behov av vård och hänvisar dig rätt.

Vårdcentralen - dit vänder du dig i första hand

- Det är vårdcentralen du kontaktar först om du inte mår bra, skadar dig eller behöver hjälp med psykisk hälsa.
- Vårdcentralerna i Blekinge är öppna dagtid på vardagar. Ring alltid innan för rådgivning och tidsbokning.

Jourcentralen när vårdcentralen är stängd

- Till jourcentralen kommer du med akuta besvär som inte kan vänta tills din vårdcentral öppnar igen.
- Det finns två jourcentraler i Blekinge, en i Karlskrona och en i Karlshamn.
- Jourcentralen är öppen kvällar och helger.

Akutmottagningen – vid allvarliga tillstånd

- I Blekinge finns akutmottagningen i Karlskrona.
- Hit vänder du dig vid allvarliga sjukdomstillstånd och olyckor.
- Om dina besvär inte är akuta, kan du få vänta längre eller bli hänvisad till vårdcentralen.
- Vid akuta livshotande tillstånd, ring nödnumret 112.

Rådet noterar svaret och diskuterar denna otydlighet, som troligen handlar om att man ändå tolkar det som en akutmottagning när det egentligen är en akutavdelning. Ordförande Christel Hammar Malmgren (M) tar med sig synpunkten om att ännu tydligare information behövs till Anders Lund (M), ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden.

§ 14/25

Skytning Blekingesjukhuset – otydligheter pga ombyggnationer, information

Pensionärsföreningarna har till detta möte önskar svar på nedanstående:

Vi har fått synpunkter på dålig information om samt otydlig skytning av Blekingesjukhusets ombyggnationer. Känner ni till hur sjukhusbesökare upplever situationen?

Skriftligt svar förmedlas till pensionärsrådet från regionservice. Svaret presenteras här.

Svar:

Ja vi känner till detta. Skytning på sjukhusområdet är komplext. Att ändra på invanda gångstråk där man tidigare hittat vägen till att behöva gå nya vägar, orientera sig och läsa skyltar kan vara stressande när man har en tid att passa. Särskild när det gäller ett vårdbesök som man kanske redan är lite nervös inför. Vi har därför en rutin för detta. Omskytning för omledning av besökare ska göras klar innan en avstängning görs. Region Blekinges skyltprogram ska följas. Personal inom berörda verksamheter informeras. Om det är på sjukhuset informeras Röda Korset i god tid innan avstängningen. Röda korsetvårdinnorna ska sprida infon till sina kollegor. Här är det otroligt viktigt att både personal och Röda Korset hänvisar efter skytningen och inte andra vägar. Då riskerar det att bli fel.

Om det sedan kommer in klagomål och vi ser att det beror på brister i skytningen görs kompletteringar.

När det gäller information så görs en bedömning tillsammans med vårdverksamheten, kommunikationsavdelningen och byggprojektledaren vilken och var information ska läggas ut. Tex med kallelsen, på externwebben och så klart i lokalerna.

Rådet noterar svaret.

§ 15/25

Korttidsparkering Karlshamn, information

Pensionärsföreningarna har till detta möte önskar svar på nedanstående:

Varför har korttidsparkeringarna utanför huvudentrén i Karlshamn tagits bort?

Skriftligt svar förmedlas till pensionärsrådet från regionservice. Svaret presenteras här.

Svar:

Det har nyligen skett en ombyggnad av angöringen vid huvudentrén i Karlshamn så de har inte tagits bort utan flyttats. Anledningen var att det inte var trafiksäkert. Placeringen av korttidsparkeringarna, övergångsställen i kombination med stanna och lämna zonen innebar att innebar en trafiksäkerhetsrisk.

Det finns två korttidsparkeringar framför cykelgaraget och så finns det 3 st vid besöksparkeringen närmast entrén. Det är skyltat.

Rådet noterar svaret och diskuterar att de ändå hade varit bra med en möjlighet att kunna snabbt kunna släppa av en besökare intill huvudentrén. Ordförande Christel Hammar Malmgren (M) tar med sig synpunkten till Magnus Arvidsson (M), ordförande i regionstyrelsen serviceutskott.

§ 16/25

Nästa sammanträde 18 september

Dessa punkter har skjutits på till kommande sammanträde:

- Befolkningsutvecklingen, Fredrik Thomasson (SD), ordförande regionala utvecklingsnämnden
- Folkhälsomiljonen, kultur/äldre - återrapportering

På dagens möte framkommer tankar om att bjuda in någon som kan svara på frågor kring läkemedel.

Click or tap here to enter text.

Det här dokumentet är elektroniskt underskrivet.
Var vänlig verifiera dokumentet på <https://sign.regionblekinge.se/validate>

NSK programorganisation

12 maj 2025

Information

- Hela regionen kommer att påverkas av detta arbete på ett eller annat sätt.
- För att på ett tydligt sätt hålla samman och styra utvecklingen detta stora och långsiktiga arbete, har regionen startat ett program "Nya sjukhusområdet i Karlskrona (NSK)".
 - Ett program är flera projekt och sammanhörande verksamhetsförändringar som behöver koordineras för att uppnå ett effektmål.
- Regiondirektör Anders Johansson leder programmet i rollen som programägare.

Information

- Programmet är just nu i den inledande fasen (förstudie) där behoven ska kartläggas. Därefter följer planering och till sist själva genomförandet.

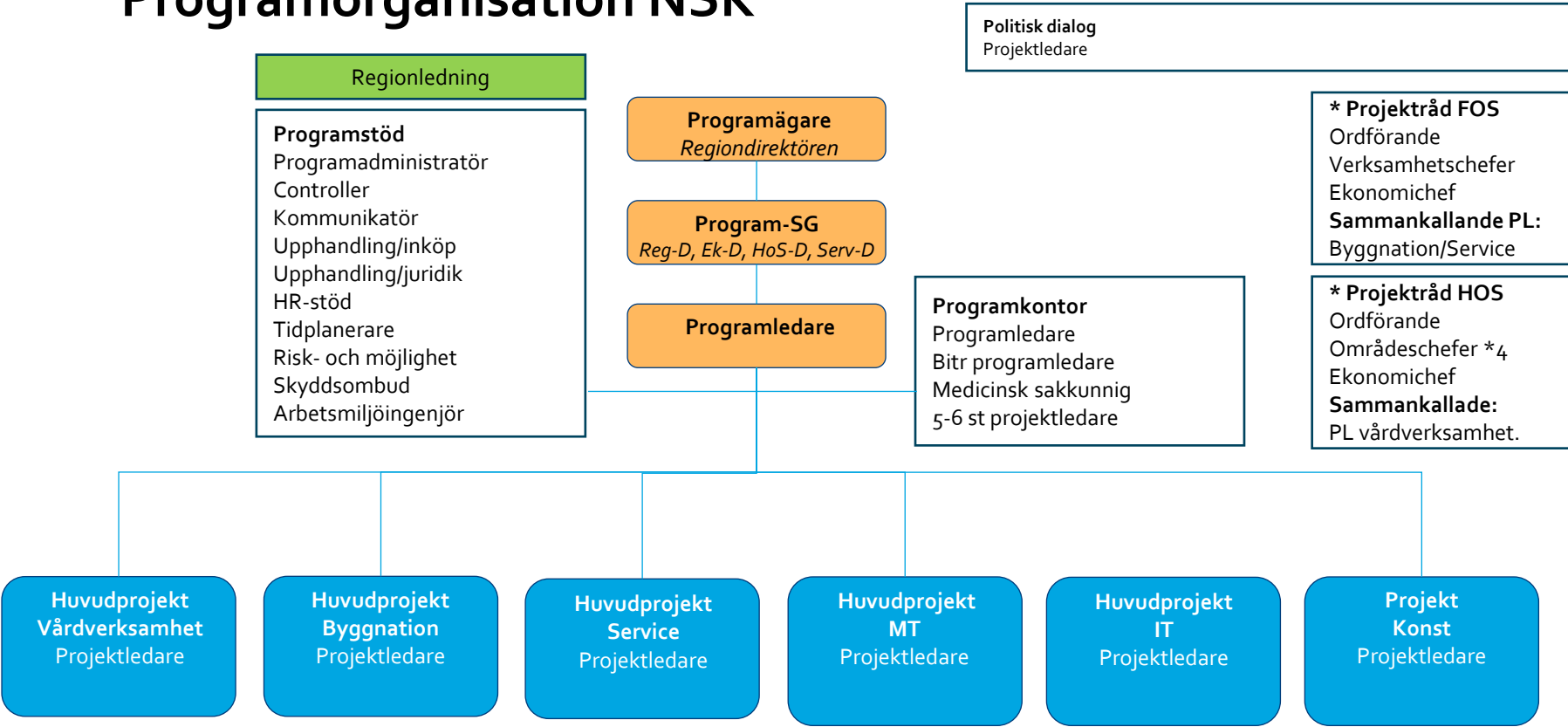

- Det som pågår i programmet just nu är framtagande av strategiska dokument/inriktningar som är en förutsättning för vidare beslut och planer baserat på vilken sjukvård som ska bedrivas var.

Information

- Övriga nyckelroller för förstudien håller på att tillsättas.
- Kommunikation en viktig del. En kommunikationsplan tas fram.
- Några projekt är startade i programmet (se utkast programorganisation på kommande sidor).

Programorganisation NSK

Tack!

tina.olsson@regionblekinge.se

Presentation: Vad är en lokalförsörjningsplan?

Delprojekt Lokalförsörjningsplan Karlskrona sjukhusområde

Lisa Carlsson och Miriam Hansen

20250512

Omstart för framtidens sjukhusområde i Karlskrona

Region Blekinge har beslutat att göra en omstart i arbetet med att utveckla och forma framtidens sjukhusområde i Karlskrona.

Hälso- och sjukvården på både nationell och regional nivå befinner sig i en genomgripande omställning som förändrar arbetssätt och kommer innebära nya sätt att erbjuda vård. Det kräver att vi har ett extra stort fokus på vårdens innehåll och framtida uppdrag när vi utformar vårdlokaler för framtiden.

För att hålla samman och styra utvecklingen på ett tydligt sätt håller ett nytt program på att tas fram – Nya sjukhusområdet i Karlskrona (NSK). Programmet är just nu i den inledande fasen där behoven ska kartläggas.

Regiondirektör Anders Johansson leder programmet i rollen som programägare.

Bakgrund

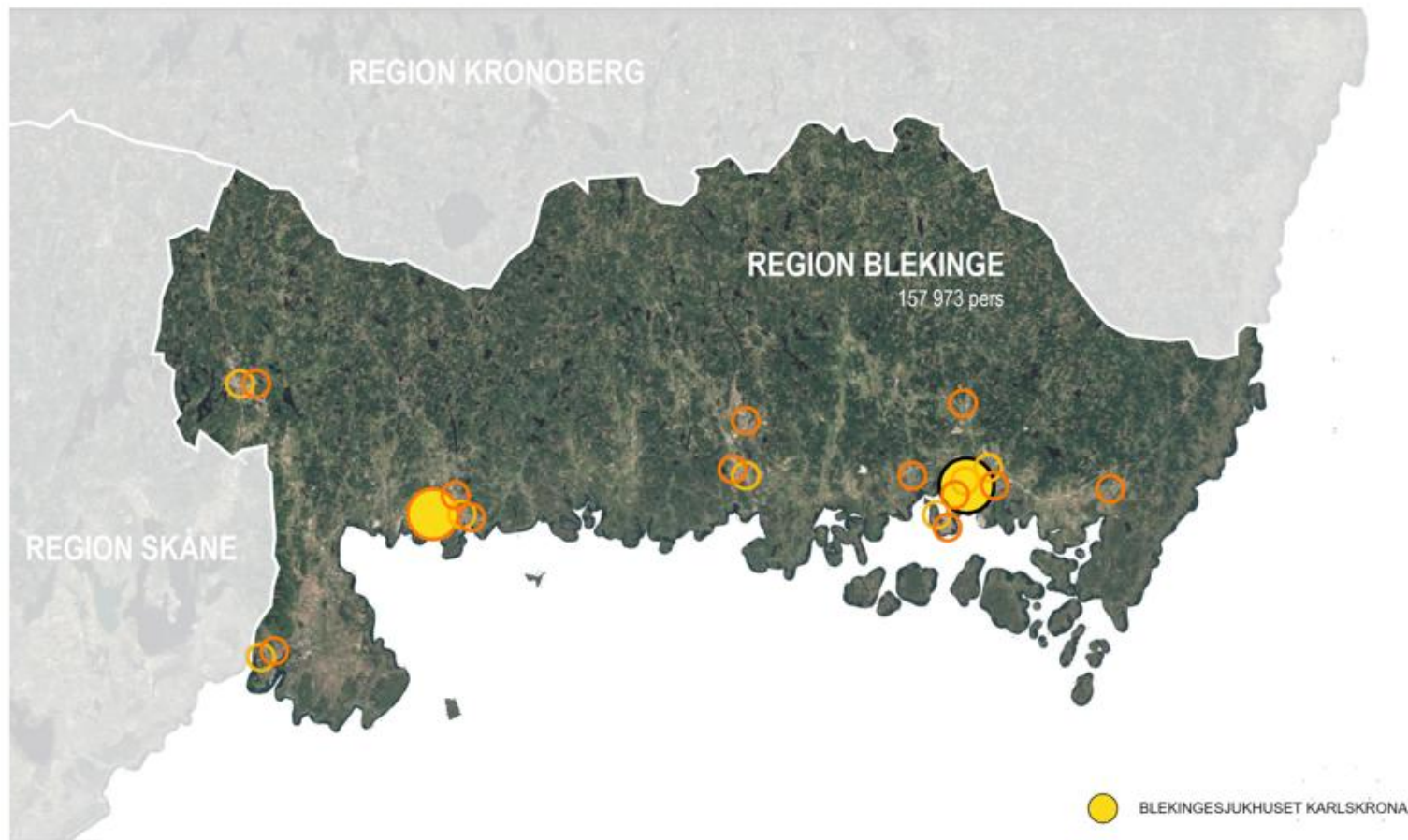
Region Blekinge Fastigheternas status

Region Blekinge har ett åldrat fastighetsbestånd.

Idag saknas en både kort- och långsiktig planering för vårdens innehåll i regionens fastigheter.

Nuvarande byggnader för den akuta vården togs i bruk 1986 och är planerade utifrån den arbetsmetodik och medicinska teknik som fanns på tidigt 80-tal.

- BLEKINGESJUKHUSET KARLSKRONA
- BLEKINGESJUKHUSET KARLSHAMN
- VÅRDCENTRALER, OFFENTLIG REGI
- VÅRDCENTRALER, PRIVAT REGI

Tidsaxel, Rönneby (Sveriges Riksdag), Norge

Tidsaxel, Rönneby (Sveriges Riksdag), Norge

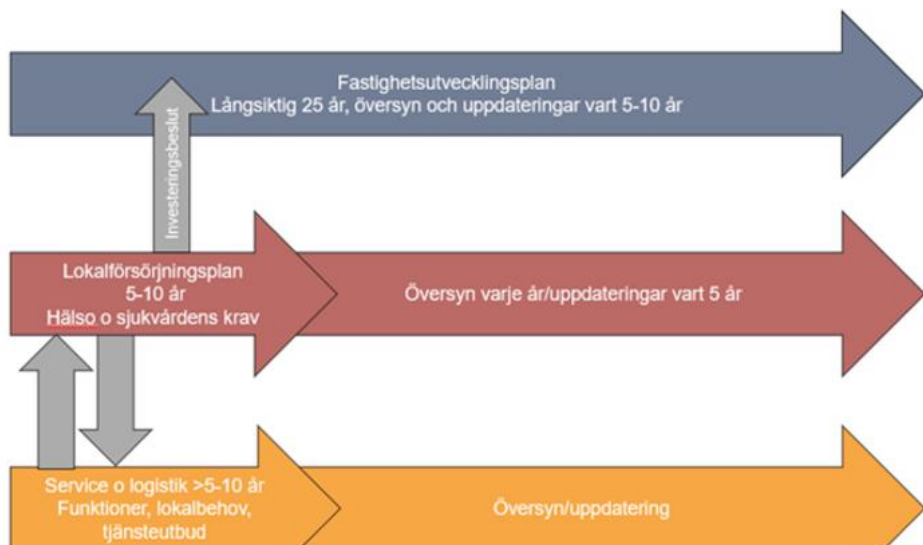
Tidsaxel, Rönneby (Sveriges Riksdag), Norge

1986

Tidsaxel

2036

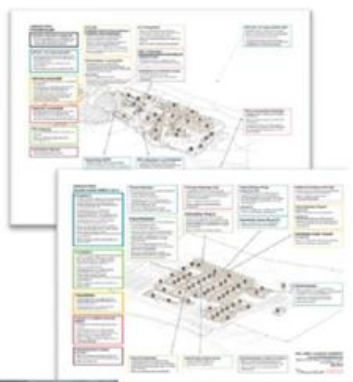
Tre strategiska planer

Lokalförsörjningsplanen utformas utifrån...

Förändrad utbudsstruktur

Verksamheternas krav
på vårdens lokaler

Omvärldsbevakning, nationella riktlinjer

Viktigheten med medborgardelaktig

- **Kommunikation är nyckeln:** Medborgarna måste vara informerade om förändringarna för att öka förståelsen.
- **Främja engagemang:** Genom att involvera medborgarna får vi värdefulla synpunkter och perspektiv som kan förbättra planeringen.

Sammanfattning och Avslutning

- En lokalförsörjningsplan är ett viktigt verktyg för att skapa hållbara och effektiva lokaler för vården.
- Genom att se till att vi har rätt resurser på plats kan vi säkerställa en högkvalitativ vård både idag och i framtiden.
- Genom att informera och engagera medborgarna kan vi också bygga förtroende och trygghet.

Tack för oss

- Lisa Carlsson

Mobil: 0734-471285

lisa.carlsson@regionblekinge.se

- Miriam Hansen

Mobil: 0734-47 17 58

miriam.hansen@regionblekinge.se

Kraftsamlingen för äldres psykiska hälsa i Blekinge

Regionala Pensionärsrådet

15 maj 2025

Projektledare

Christina Wieslander & Christina Hallberg

Mission: äldres psykiska hälsa

E-post: christina.wieslander@regionblekinge.se

E-post: christina.hallberg@solvesborg.se

Projektet startade 1 november 2023 och avslutas vid årets slut 2025

**Karlshamns
kommun**

**Ronneby
KOMMUN**

**Sölvesborgs
kommun**

Mission: Äldres psykiska hälsa – ett fält i förändring

LSVO beviljade projektet via
Uppdrag psykisk hälsa

Strategi för hälsa, Nära vård och Kraftsamling för psykisk hälsa är tre uppdrag på SKR som tillsammans bidrar till ett mer hälsofrämjande samhälle då den psykiska ohälsan är en stor samhällsutmaning. **Äldres psykiska hälsa lyfts som ett utvecklingsområde.**

Agenda 2030 – beröringspunkter med målen som rör social hållbarhet. Ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet.
Nationell strategi mot ensamhet...

Nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention.

Mål - förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen, färre liv förlorade i suicid, minskad ojämlikhet i psykisk hälsa, minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd.

Det handlar om livet - nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025-2034
Långsiktigt arbete med tvärssektoriell ansats...

Nya socialtjänstlagen 2025
syftar till att göra socialtjänsten mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad.

Syfte och projektmål

Två syften

1) att med en **systemförändrande ansats som utgår ifrån målgruppens behov skapa de bästa förutsättningarna att hållbart främja psykisk hälsa för äldre i Blekinge.**

2) att förutsättningarna som projektet bygger upp ska skapa möjligheter att skala upp arbetet för att inom ramen för större nationella och internationella satsningar kunna främja psykisk hälsa hos fler äldre och även vårdpersonal och närstående.

Projektmål

- Förståelse finns för systemet och de mekanismer i samhällssystemet som hämmar respektive främjar psykisk hälsa bland äldre personer
- Rotorsaker till psykisk ohälsa bland äldre personer är identifierade och analyserade
- En **bredd av aktörer** har deltagit i sektorsövergripande forum för att främja psykisk hälsa bland äldre personer i Blekinge utifrån ett systemperspektiv
- Förutsättningar för bättre sociala relationer, ökad trygghet och delaktighet
- Flera olika aktiviteter som tillsammans förväntas påverka systemet har genomförts och utvärderats
- Ett bättre utgångsläge för att skala upp till länsövergripande arbete

Vilka utmaningar står vi inför när det gäller äldres psykiska hälsa

Individnivå

- Psykiska hälsoproblem
- Ökad risk för ångest och depression
- Bristande anhörigstöd
- Ofrivillig ensamhet och utanförskap
- Brist på meningsfulla aktiviteter och sociala sammanhang

Gruppnivå

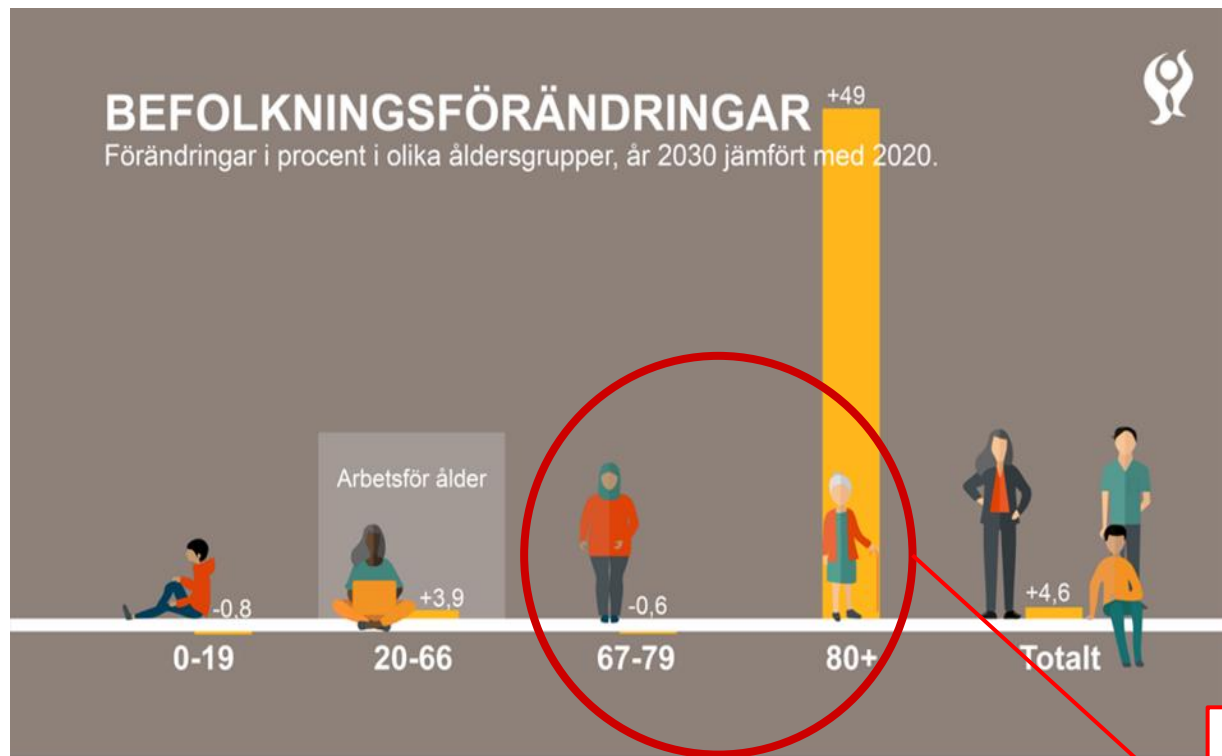
- Saknas kunskap och kompetens för att främja psykisk hälsa
- Äldres perspektiv saknas/nedvärderas
- Psykisk ohälsa ökar
- Rädsla för att bli utsatt för brott
- Teknisk utveckling exkluderar

Samhällsnivå

- Demografisk utveckling
- Ökade vård- och läkemedelskostnader
- Färre ska försörja fler
- Ålderism
- Kompetensförsörjningen inom vård och omsorg
- Socioekonomiska skillnader

Ungefär 15 % av vuxna i åldern 60 år och äldre lider av psykisk ohälsa

Befolkningsförändringar år 2030 med 2020

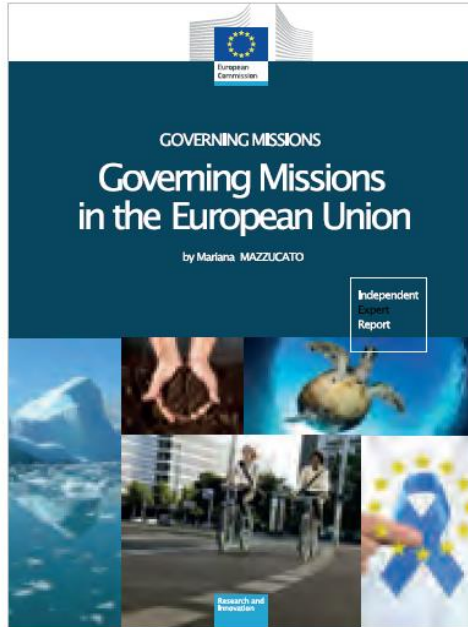
Enligt en prognos beräknas kostnaderna för äldreomsorg och sjukvård att öka med upp till 270 % fram till år 2040.

SCB (Sveriges officiella statistik). Sveriges framtida befolkning 2022–2070. Hämtad 2024-01-30 [Sveriges framtida befolkning 2022–2070 \(scb.se\)](https://www.scb.se/2024-01-30/Sveriges-framtida-befolkning-2022-2070)

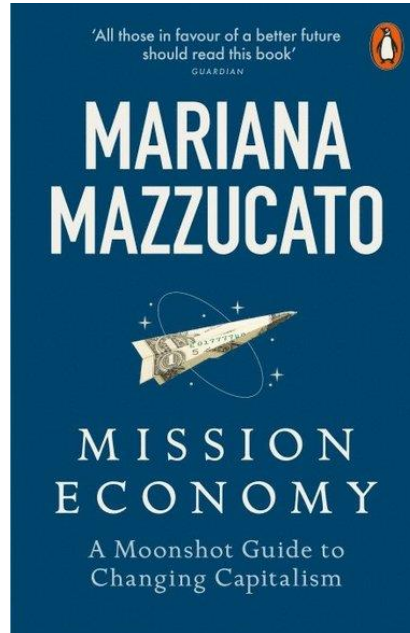
“Det är positivt för den enskilde och samhället i stort och kan innebära en möjlighet för samhällets ekonomiska och sociala utveckling men också en utmaning för svenska välfärden.”

30 års åldersspann
Olika behov, möjligheter utmaningar.
Ökad psykisk ohälsa i ett
ålderssegregerat samhälle med mindre
samhällsekonomiska muskler.

Vad är missions?

Governing Missions in the European Union, Mariana Mazzucato (2019)

- Utmaningsdriven innovation
- Tvärsektoriell samverkan
- Systemperspektiv på samhällsutmaningar

**VINNOVA - Sveriges
Innovationsenhet**
[Missionsorienterad innovation - att
möta samhällsutmaningar |
Vinnova](#)

Missions i Blekinge

- En viktig del av Blekinges innovations- och smarta specialiseringsstrategi (se nedan länk).
- Piloter inom EU:s fokusområden
- EU-finansierat projekt att ta fram en handbok för missions i Blekinge
- Bygga en kompetensbas och bli en testbädd
- "Vår" Missions tillsammans med Mission: barn och unga, är i mindre skala och fokus på social hållbarhet

[Blekinges strategi för smart specialisering_final.pdf](#)

Tre specialiseringar

1. Smart industri – formningsteknologi och marin teknik 2. Tech - digitalisering och smartare samhällen 3. Missions - med fokus på samhällets utmaningar

Kraftsamling för äldres psykiska hälsa i Blekinge

Önskad utkomst

- Utvecklade relationer och stärkt samarbete och handlingskraft mellan offentliga privata och civilsamhällets aktörer som verkar för och med äldres psykisk hälsa.
 - Ett bättre utgångsläge för att skala upp till länsövergripande arbete
- För att uppnå positiv förändring för äldres psykiska hälsa i Blekinge

Kraftsamling för äldres psykiska hälsa i Blekinge

Kraftsamlingsträffar

- Utforska möjligheter och utmaningar tillsammans
- Lära av erfarenheter och omsätta initiativ
- Integrera lärdomar, fördjupa och gå till handling.

Bättre förutsättningar att **gemensamt hantera utmaningen** för att äldre ska kunna uppnå en bättre psykisk hälsa utifrån initiativ, nätverk och innovationer

Infoträff
20 aug

Träff 1
10 sept
9.30-15.00
Sölvesborg

Träff 2
16 okt
9.30-15.00
Karlskrona

Träff 3
22 nov
9.30-15.00
Karlshamn

**Initiativ-
verkstad**
11 dec digitalt
9.00-12.00

Uppföljning
Ronneby
2 april 2025

● *Utforska och omsätta frågor och initiativ i vardagen*

● ***Digitala frukostseminarium** – här inspireras vi av goda lärandeexempel och tar upp olika teman med fokus på äldres hälsa och välbefinnande både det som händer i Blekinge och vår omvärld.*

Första träffen: 10 sept på Slottet i Sölvesborg

Bilder från dagen

För att möta utmaningarna inom psykisk hälsa krävs att vi arbetar tillsammans på ett nytt sätt

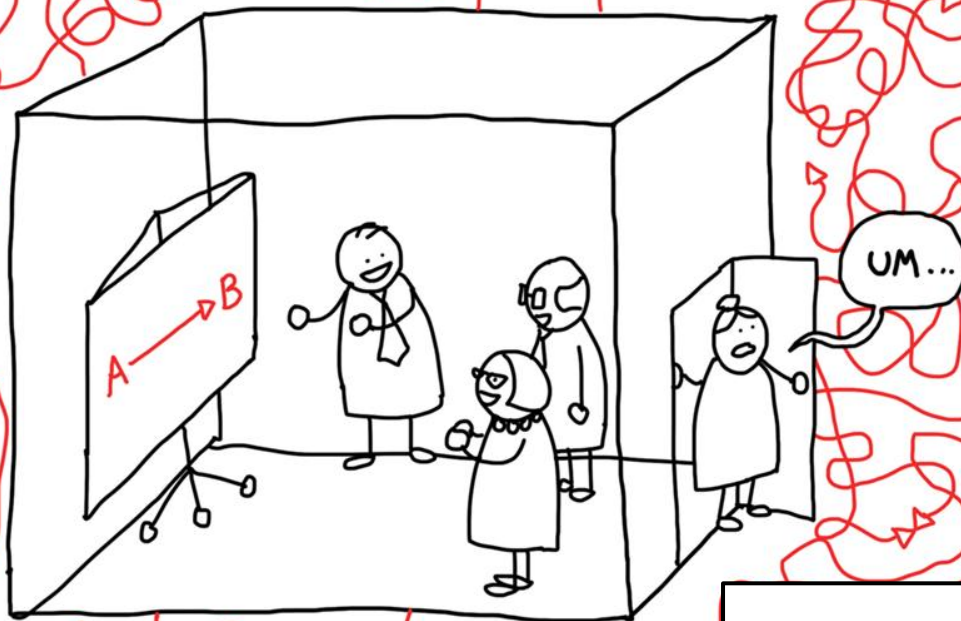

Hur kan vi bredda perspektivet
och involvera alla sektorer –
samtidigt?

Hur kan vi hitta vägar att både våga tänka stort och testa
nytt - **och** vara långsiktiga och uthålliga?

Vad kan vi lära av mer än
1000 års samlad erfarenhet -
från aktörer i alla sektorer - av
att skapa positiv skillnad med
och för äldre?

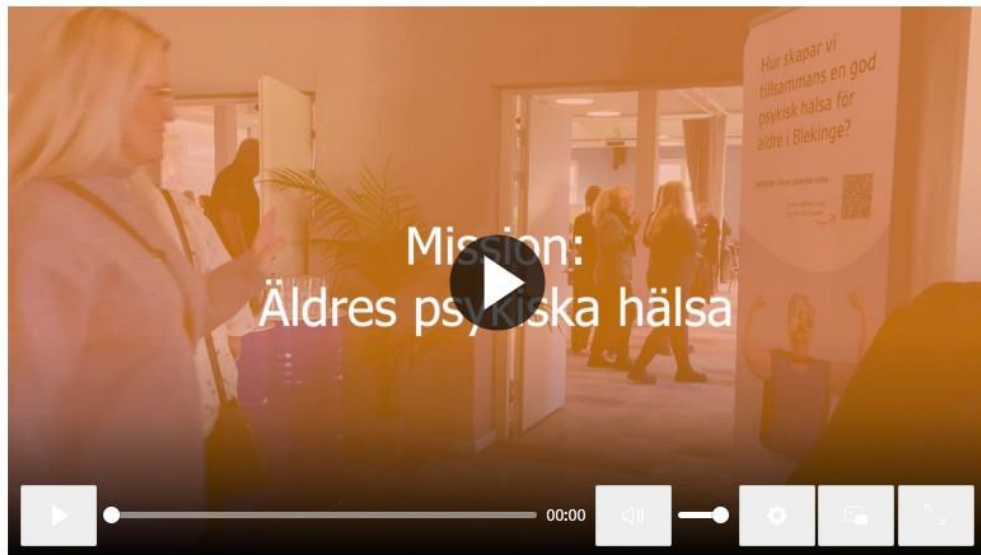
Vilka mänskliga och samhällliga
faktorer säger dessa lärdomar att vi ska
satsa mer på för att uppnå förändring?

Vilka faktorer är det som sätter stopp och
hindrar - och hur kan de ändras?

Film från vår **tredje Workshop** i Kraftsamlingen för Äldres psykiska hälsa fredagen 22 November 2024

[Workshopserie: Kraftsamling för äldres psykiska hälsa i Blekinge - Region Blekinge](#)

Ett framväxande förlopp

Börja med vad du vill
uppnå:

Intentionen

Hur påverkar det vi lärt oss vår
intention?

Intentionen

Vilka erfarenheter har vi gjort?
Vad har vi lärt oss?

Lärande

Hur kan vi ta ett steg mot
intentionen?

Nästa steg

Hur kan vi ta ett steg mot
intentionen?

Nästa steg

Hur kan vi säkerställa att vi lär av
vårt nästa steg?

**Organisera
lärandet**

Ett tillräckligt men inte för stort steg i
riktning mot intentionen.

**Agera och samla
erfarenhet**

Framväxande förlopp – "frågebåge"

Våra kraftfulla frågor

Aktörernas agenda

Från 10 september

Aktörernas agenda

Från 16 oktober

PA AGENDAN IDAG!

Från 22 november 2024

Digitala Frukostseminarier - varannan vecka

- där vi låter oss inspireras av goda lärandeexempel och tar upp olika teman med fokus på äldres hälsa och välbefinnande. Vi delar med oss om vad som händer i Blekinge och vår omvärld.
- där forskning och goda exempel fått spridning

[Frukostseminarier - Region Blekinge](#)

Uppföljande Workshop 2 april 2025

Sölvesborg

Olofström

Karlshamn

Ronneby

Karlskrona

Region
Blekinge

Axplock av initiativ från kraftsamlingen vid uppföljande Workshop 2 April 2025

Barns behov och äldres bidrag

Motverka kroppshets - synen på kroppen över tid ...

OPUS UF glaskonst

“Äldrevänner”

Samtal äldre och ungdomar på Duvans mötesplats

“Magiska möten” - Ett möte - två generationer

Fem-fingermodellen

Utveckla/omsätta i regionalt hälsoprogram?

Utveckla ett **Seniorhälsoprogram i Blekinge**

Hälsans dag utifrån femfingermodellen

på Duvans mötesplats Sölvesborg

Ett Blekinge tillsammans

En gemensam plattform för aktiviteter

Sprida "Kroka arm-modellen"

Uppsökande verksamhet och nätverksbyggande med olika aktörer

Tidigarelägga inbjudan och information till äldre

Nya rutiner i Sölvesborg utifrån den uppsökande verksamheten.

Reflektionssamtal kring betydelsefulla existentiella perspektiv

Pilot med fortbildning i Karlskrona Hälso- och sjukvårdsorganisation och Sjukhuskyrkan.

"Studiecirkel - vi pratar om livet" i Olofström (Hjärnkoll)

Mäns ofrivilliga ensamhet

“Kom så gör vi det tillsammans” Anhörigvårdare erbjuds aktivitet med den person de vårdar - Träning på Friskis och Svettis.

“Pensionspaket” Meningsfull fritid

Främjande träning och nätverk inför pension

“Tantjour” Bubblare till 2026

Mer som är på gång : Idéer och insatser att utveckla

Ungdomar & äldre

Skapar gemenskap genom utomhusaktiviteter. *Olofström*

Tillsammansparken

Mötesplats över generationer (utomhus). - *Olofström*

Kreativum + Medborgarskolan

Skolan

- Digital utveckling
- Samarbete med Kreativum & Medborgarskolan
- Programmering, AI & ChatGPT

Filtrera aktiviteter utifrån målgrupp.

- Utmaning med bra funktion. - Blekinge

Mötesplatser specifika utifrån behov

Upplevelsebaserade möten

Mötesplatser för män

Karlskrona

Blekinge tillsammans

“Men’s shed”

(Kyrkan lyckas)

- Aktivitetslista - *Karlshamn*
- *Yvonne Pettersson - Karlskrona*
- *Magnus Sandell, Karlskrona*

Samarbete med att identifiera ofrivilligt ensamma i samarbete med fastighetsägare i Karlshamn och Hej Vänner *Nina, Ija, Tommy*

Hälsovecka (v.21) Olofström “Femfingermodellen”

5 - FINGER Modell - Nordersund

Matbubblarna - Måltidsvänner i Svängsta, Karlshamn

Fixartjänst – inklusive uppsökande verksamhet - Karlshamn

Volontär Guldkanten - Sölvesborg

Prova på teater - Aktiva år - *Ronneby (Nina Olsson, Mia Andersson)*

Leva vidare-grupp Svenska kyrkan, *Ronneby*

Liv till åren i Olofström (SKR – Lärträffar) Främjande

Musik som förenar Bra arbetssätt mot bl.a. dementa - Kyrkan *Ronneby*

Från radio → Berättarstunder - samtalcirklar med huvudperson *SPF i samarbete med SV Sölvesborg (fler män)*

Berättarcirklar *Karlshamns kommun, samarbete med SV Sensus (Nina Olsson)*

Nätverksträffar för demens SSK & seniormottagningarna
Vårdcentralerna i *Ronneby*

Kraftsamlingen - Fem framgångsnycklar

- Barns behov och äldres bidrag
Motverka kroppshets
- **synen på kroppen över tid...**
OPUS UF glaskonst

- Barns behov och äldres bidrag
"Äldrevänner"
Samtal äldre och ungdomar
på Duvans mötesplats

- Behov och äldres bidrag
"Magiska möten"
Ett möte - två generationer

-Ett Blekinge tillsammans-
Utveckla ett **Seniorhälsoprogram**

FINGER-modellen
utveckla/omsätta i regionalt
hälsoprogram?

"Kroka arm-modellen"
uppsökande verksamhet och
nätverksbyggande med olika aktörer
(Ex Sölvesborg-Duvans mötesplats)

- 70 är det nya 50 -
**Nya rutiner i S-borg utifrån den
uppsökande verksamheten.**
Tidigarelägga inbjudan och
information.

-Ett Blekinge tillsammans-
Tillgängliggöra och nå ut med vad som finns
från olika delar av samhället

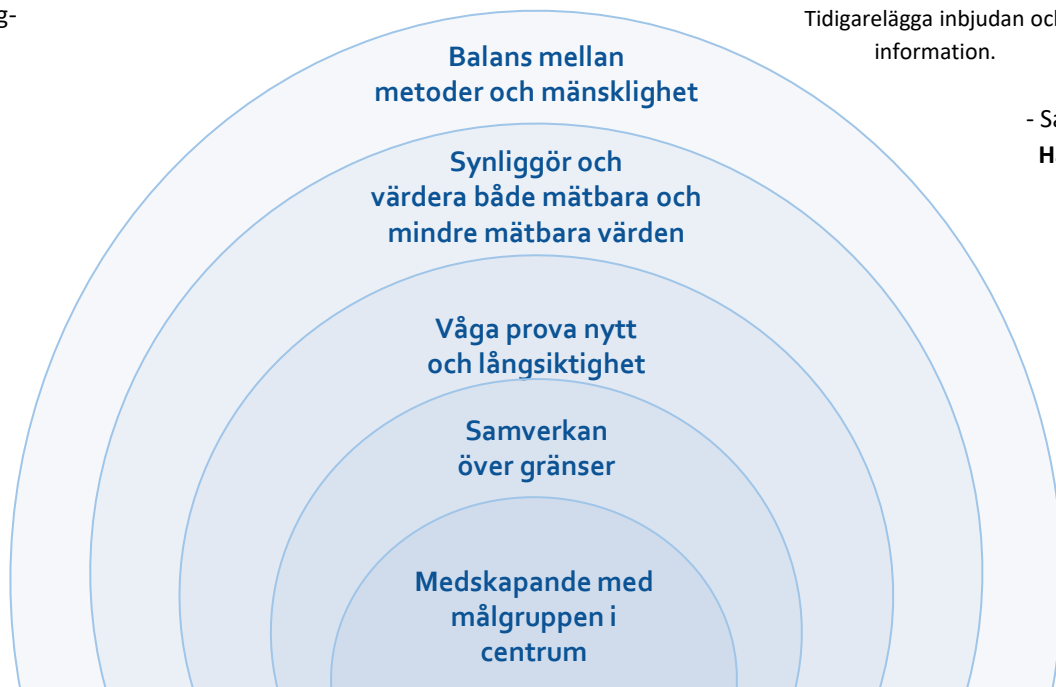
"Det börjar med oss själva"
Förhållningsätt till att samverka
utanför traditionella kontakter
(t.ex Vårdcentraler som identifierar
behov kopplar ihop med
aktivitetsaktörer)

- Samskapa verksamhet med målgruppen-
Hälsans dag utifrån femfingermodellen

**Reflektionssamtal kring betydelsefulla
existentiella perspektiv**
pilot med fortbildning i Karlskrona HSO
och Sjukhuskyrkan.

**Hjärnkoll - pilot
studiecirkel i Olofström**
Mäns ofrivilliga ensamhet

- Kom så gör vi det tillsammans -
**Anhörigvårdare erbjuds aktivitet med
den person de vårdar - Träning på
Friskis och Svettis.**

Lite feedback/input från RISE (statligt, oberoende forskningsinstitut)

Kraftsamlingsinitiativen i korthet:

Hälsoinsatser och rutiner

Sociala mötesplatser och gemenskap

Kunskap och erfarenhetsutbyte

Stöd för psykiskt välmående

RISE: Reflektioner från Duvans mötesplats i Sölvesborg

- giltiga för många

- Vikten av arenor där individen är en person - inte förmågor eller svårigheter
- Naturliga platser för socialitet – där det finns ett främjande fokus
- För att kunna jobba på lång sikt behövs samstämmig styrning i hela kedjan – inte minst politisk enighet

RISE : Citat från intervjuer från deltagarna inom projektet – Mission äldres psykiska hälsa

Det bästa var att kraftsamlingarna skapade möten mellan olika samhällssektioner, att vi möts. Det blir aldrig sådana möten om de organiseras via enskilda organisationer, utan det fordras att det offentliga leder sådana här sammankomster. Kraftsamlingen blir prestigelös genom Regionens mötesform. Det är inom ramen för sådana här mötesformer som det sker sociala innovationer.”

Människor
som jobbar för
människor är
inte
prioriterade

För mig personligen handlade Kraftsamlingarna om att skapa nya kontakter. Jag fick information om andra organisationer och personer från olika bakgrunder och med andra kunskaper. Det var väldigt lärorikt.

Prioriterar man dialoger direkt med de äldre för att få en större helhetsbild så får vi mindre dubbelarbete, ibland jobbar olika förvaltningar med samma fråga, vilket är onödigt. Det är därför viktigt att skapa organisatorisk struktur där de kommunala förvaltningarna samarbetar

Man skulle kunna göra en kartläggning som belyser en ”ofrivillig ensamhetsinfrastruktur” som rör just äldres psykiska hälsa

Positiva effekter, förändringar och steg i rätt riktning

*Svaren från Mentimeter
Träff 4 den 2 April 2025*

Att kunna utbyta erfarenheter
och få tips och fler idéer

Sedda och stärkta i vårt ideella
arbete

Ökad samverkan inom den egna
organisationen på grund av ökad
medvetenhet

Det är lättare att nå varandra nu,
vi har byggt flera broar redan.

Får syn på varandra och får veta
vad som finns

Inspiration från varandra

Goda erfarenheter

Nyfikenhet

Relationer och nya kontakter

Hjälpa och stötta varandra

Samverkan över gränser

Samverkan

Förebyggande arbete

Skapa nätverk

Vi motiveras och har lättare att
motivera andra.

Det skapar lust att samverka.

Vi lyfter blicken och förstår att vi
kompletterar varann.

En medvetenhet i det dagliga
arbetet

Bombastiskt nedslag med goda
exempel och nya idéer

Man kan mäta beskrivande och
kvalitativt för att öka förståelsen.

Blivit uppmärksammade även
från Regionen! Vi presenterade
vårt arbete på Frukostseminarier
inom projektet.

Nya tankesätt

**Mer engagemang hos politiker
kan öka möjligheter och
gränsöverskridande samarbeten**

En vinnande faktor att man haft
en samordnande och någon som
hållit ihop det. Med regelbundna
kontakter och uppföljning.

Att vi betyder något för andra
(volontärarbete)

Det har skapats nätverk med nya
kontakter, vi vågar skapa nya
samverkansformer över gränser

Vad händer nu?

- **Flera piloter är igång och fler startar upp i höst**

Femfingermodellen inspirerat många...

- Projektet kan fortsätta stödja både praktiskt och med finansiering
- Fortsatta Frukostseminarier till hösten
- Intervjuer i juni med de seniorer som varit med i Kraftsamlingen (RISE)
- **Värdskap som förslag** – kommunerna ett år i taget för att fortsätta hålla liv i nätverket
Karlshamn tagit första året och bjuder in oktober månad
- **Synliggöra och värdera både mätbara värden och mindre mätbara värden**
- RISE skriver slutrapport sista september
- Slutrapport och Spridning av resultat när projektet är slut
- Ny ansökan för att fortsätta det påbörjade arbetet?

Avslutande reflektion

- Hur kan vi jobba hälsofrämjande i ett system som inte fullt upp stödjer det?
- Hur bygger vi vidare på projektens goda resultat i ett mer långsiktigt hållbart arbetssätt?

Tack!

Följ oss på

[Mission: Äldres
psykiska hälsa -
Region Blekinge](#)

[Frukostseminarier
- Region Blekinge](#)

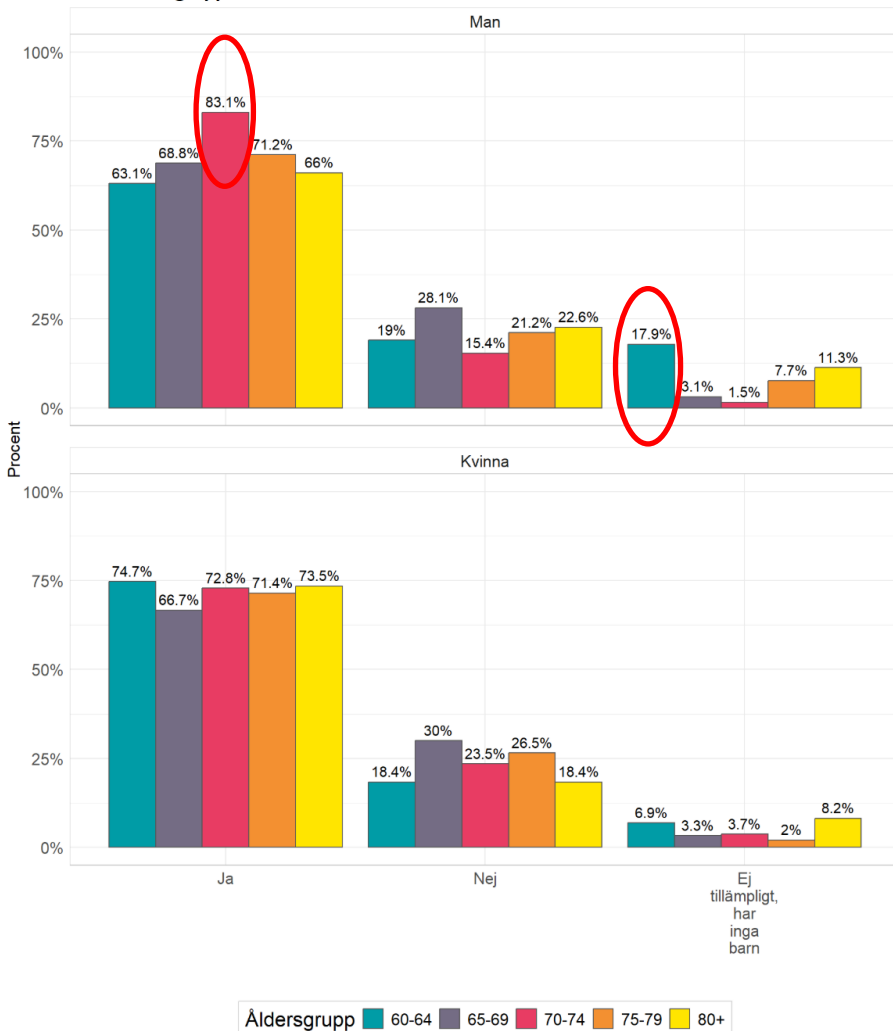
DATA från SNAC – The Swedish National Study of age

Snac är ett forskningsprojekt om personer som är 60 år eller äldre.

Projektet är longitudinell undersökning med återkommande mätningar över en 30-årsperiod.

[Om SNAC – the Swedish National Study on Aging and Care | SNAC](#)

Tycker du att kontakterna med dina barn är tillräckliga? - fördelat efter Åldersgrupp och Kön

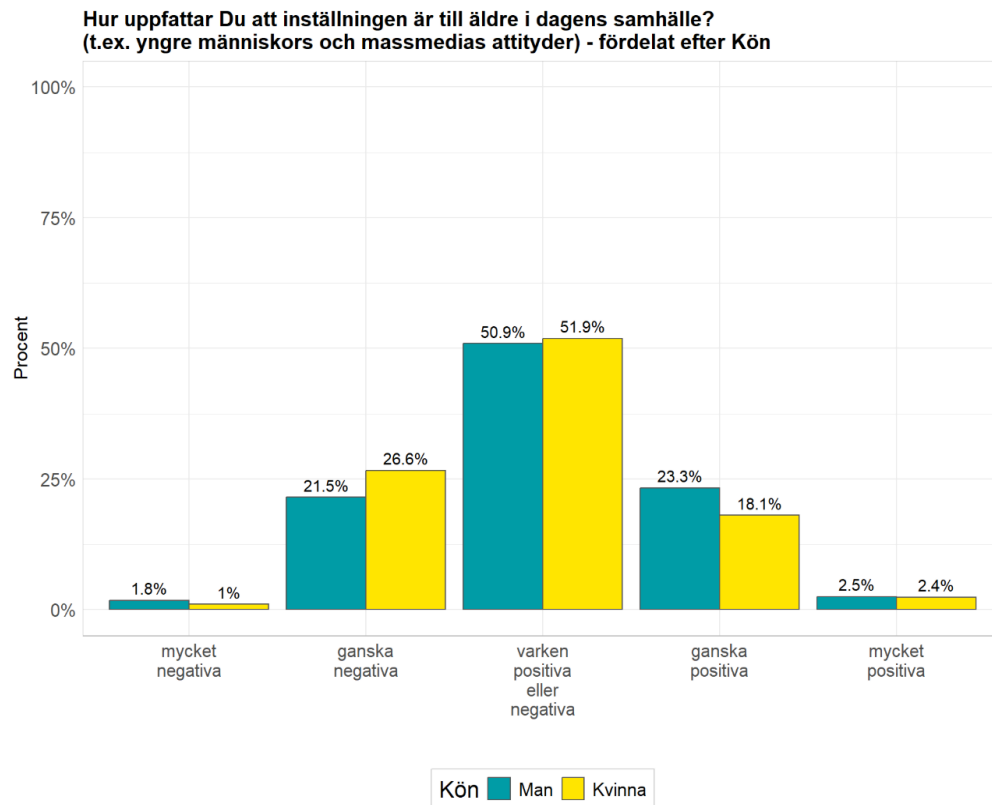
Tycker du att kontakterna med dina barn är tillräckliga?

- 18 % av männen 60-64 har svarat "Ej tillämpligt, har inga barn" jämfört med 7 % hos kvinnorna
- Intressant topp för andel män som svarat "Ja" i åldersgruppen 70-74

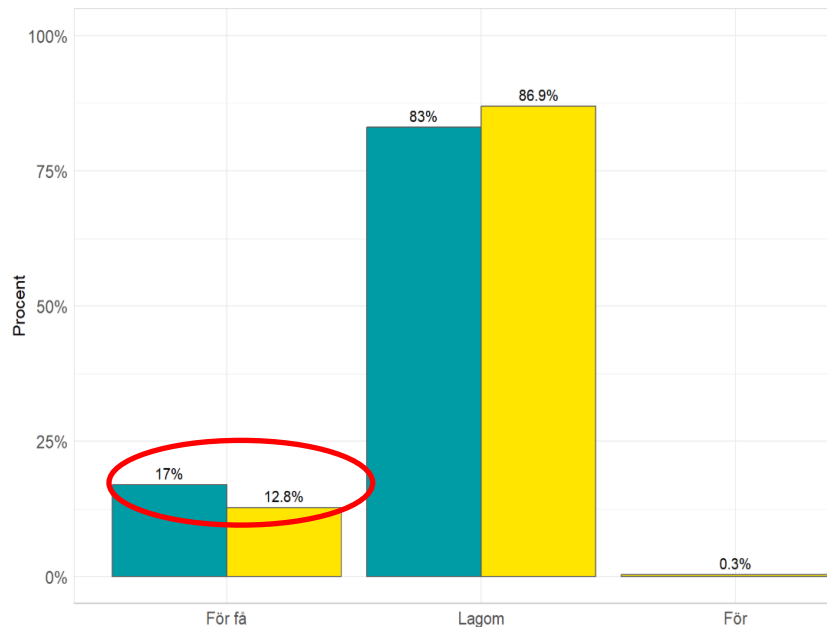
SNAC

Hur uppfattar du att inställningen är till äldre i dagens samhälle?

- Uppfattningar kring ålderism hos äldre är relativt jämt fördelat mellan könen
 - Kvinnor uppfattar att inställningen till äldre är aningen mer negativ
- Största andelen har svarat varken eller
 - Kan bero på "central tendency bias"

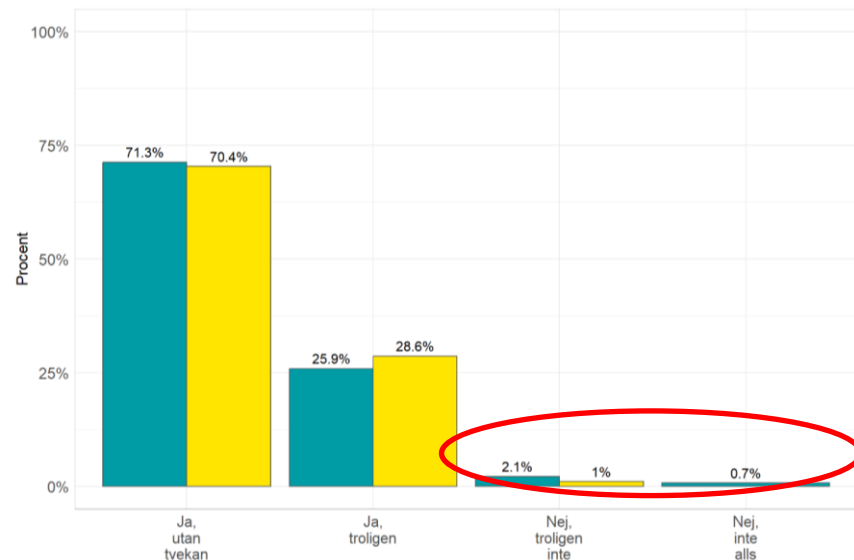
Tycker du att antalet vänner är tillräckligt?

- Större andel män som anser sig ha för få vänner

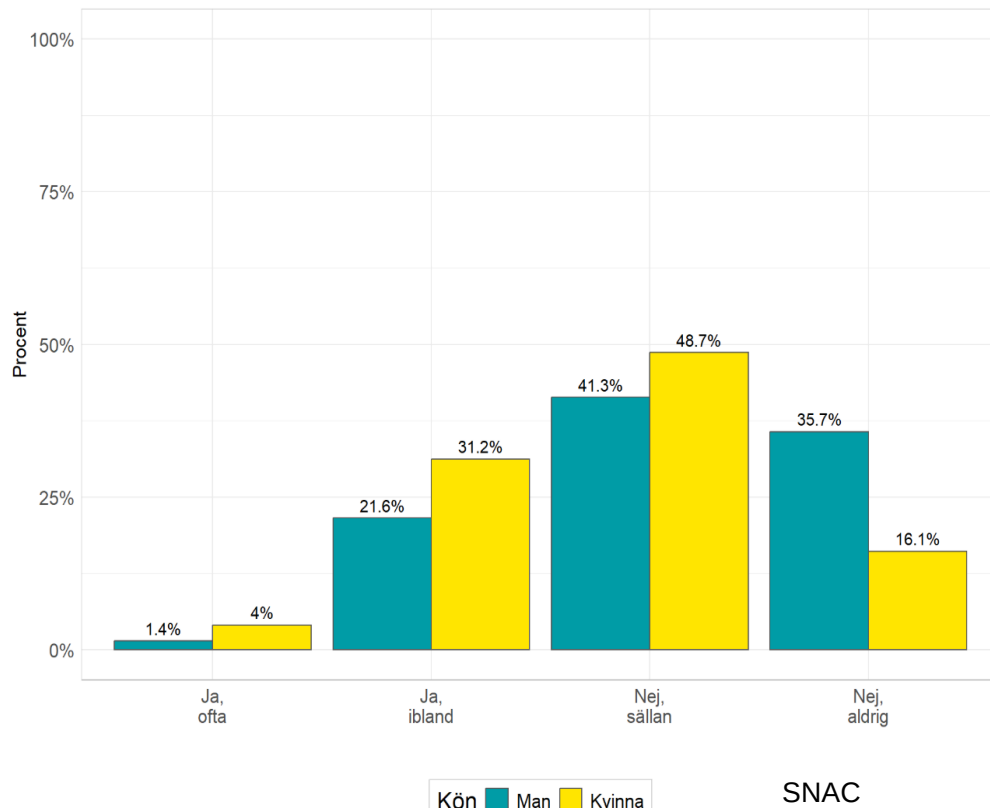
- Låg andel som inte tror sig kunna få hjälp vid sjukdom eller andra psykiska problem
 - Men andelen som svarat ett nej-alternativ är betydligt större bland männen (2,8 % totalt) jämfört med kvinnorna (1 %)

Kan du få hjälp från någon vid sjukdom eller andra praktiska problem?

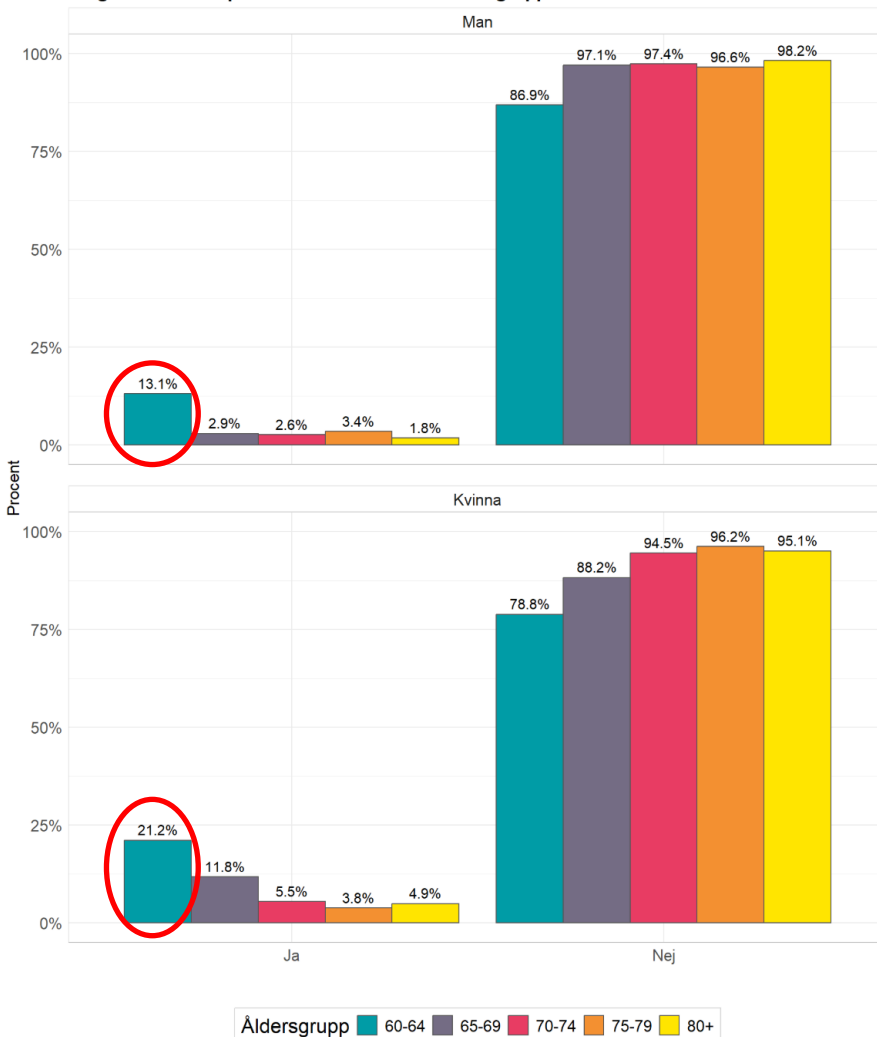

Händer det att du känner dig ensam ibland?

- Betydligt större andel kvinnor som svarar "Ja, ibland" eller "Ja, ofta" jämfört med männen
 - 35 % för kvinnor och totalt 23 % för männen
- Männen har i betydligt större grad svarat "Nej, aldrig"
 - 35,7 % vs 16,1 % hos kvinnor
 - Kan bero på den större andelen gifta män i högre åldrar

Diagnosticerad depression - fördelat efter Åldersgrupp och Kön

Diagnosticerad depression – fördelad efter andel och kön

- Högre andel diagnostiserade 60-64 åringar
 - Mår sämre medan man arbetar?
 - Behöver diagnos för sjukskrivning?
- Större andel kvinnor med diagnos
- Tydligt avtagande med ålder för kvinnor (fram till 80+)
- Jämför med antidepressiv läkemedelsanvändning

SNAC

Diagnostiserad depression

